

QVÆSTIO MEDICA.
CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS MANE
DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XVIII.

APRILIS, MAGISTRO IACOBO COVSINOT DOCTORE MEDICO MODERATORE.

An temeraria desperatis curatio?

EMERARIA curatio quæ per *ἀλογα* remedia, quæ per periculosa: vtraque propria grauissimorum affectuum, & deploratorum. Legitima victus ratio nihil profecit, nihil duce ratione quæsitæ præsidia, tum demum vsurpanda veniunt cæca illa, & *ἀρασιελόγητα*. Eorum ordines varij, venenis resistunt alexipharmaca, ferarum venenatarum morsibus theriaca: latens quibusdam cum certis partibus, cum certis affectibus consensus vel dissensus intercedit: catharticonum vis specifica, siue actionem specietas quæ attractione, non *ἐρεθισμῷ* finiendi; siue agendi modum, qui in delectu. Amuleta non ausim excludere, ausim verba, figuras, characteres. Cœlestis schematicismus siderum conuentu, vel aspectu finiendus aut nullas habet vires, aut occultas, nec vllā vnquam obseruatione cognoscendas. Verba tum innoxia, tum in medendo momenti nullius, nisi forte persuadendo. *Δόγμα μὲν ἑπιτεταῖς φαρμάκων σφωδίστατον.*

ENTANDA etiam periculosa si affectus vehemens, si malignus, si contumax. Appello periculosam, quæ non magis ad salutem via est, quàm ad mortem. Admittenda hæc si morbo par remedium decerni debet. Et verò etiam statim. Cùm morbi inchoant si quid mouendum videtur, moue: cùm verò consistunt ac vigent, quietem habere melius est. Medicari in valde acutis, si materia turget, eadem die Vbi periculum est in mora, ab æqualibus remediis auspicandum. In affectu grauissimo mitiora præsidia nihil conferunt, valentiora non vacant discrimine, sed extremis morbis extrema exquisitè conceduntur.

RECENSE porro desperatorum morborum genera, & hoc ipsum protinus fateare. Pestis nullo propè sui indicio miseros mortales tollit; si quando dignoscitur, non nisi largâ, & profusâ sanguinis detractione castigatur. Non sine iactura virium id quidem, si deiectionum argumentum est crebra syncope. Cancros attingi vetat Hippocrates, chirurgi tamen vel excindi ferro, vel catharteticis exedi volunt. Temerè id, si ex naso, labro exemeris, renascetur in vtero, aut liene, à quo cita mors. Si desperatus cancer, potiori iure elephas, quem quadragies repetitâ purgatione, aut frequenti cyanei lapidis vsu persanatum sunt qui affirment. Quæ curatio vt periculi plena, credibilior multò est Galeni narratione. Lues venerea seculi nostri dedecus non curatur felicius: remedia dictauit non ratio, sed empiricorum transitus ex affectus alterius analogia. Hæc sudor, purgatio: sudor inunctione, decoctis, suffitu procuratur. Purgatio inefficax, nisi cum mercurio, itaque solemnes, quæ dicuntur mercuriales pilulæ. Sed plerumque maius à remedio periculum, quàm à morbo. Hidronica sudorem per *αἰθέρα* solidarum partium, humidique primigenij expressionem promouunt. Mercurius aut præsens venenum est, aut anceps alexiterium. Recidua frequens, eaque grauior, & iis aucta symptomatis, vt benigna mors possit esse pro munere, quæ tot, tamque crudeles cruciatus anteuertat.

AM apoplexia desperatæ curationis symptoma est. Quotus tamen quisque non aliquid in ea molitur? Quod remedij genus non aduocatur? sanguis detrahitur non magis salutaris præsidio, quàm funesto: ignitæ sartagine admouentur, quibus pars torquetur, cerebrique funditur substantia, non humores noxij tenuantur, excluduntur, non extinctus penè naturalis calor exsuscitatur. Quid hydropem commemorem? vulgò curationis initium à leuioribus & mitioribus remediis sumunt, diatâ desiccante, aquas ducentibus pharmacia, acrioribus diureticis, calentibus sacculis, balneis nitrosis, aluminosis, litibus, emplastris, vesicatoriis, quibus præmissis, & frustra tentatis ad paracentesim deueniunt. Vereor ne temerè: si vnquam celebranda, celebretur statim, non fractis morbi morâ viribus. Consimili ratione in contumaci dysenteria intritum ex allio, & cæpis, & acerrimæ muricæ clyster commendatur. Efficax profectò, strenuèque detergens, & desiccans; sed plerumque valentius quàm vel ægri natura, vel morbi conditio patiatur.

T enim summâ ope niti decet vti morbus & citò, & tutò, & iucundè percurretur. Certè quantum doctriina patitur stochastica, & variæ morborum ideæ. Serpit gangræna, frustra tum cogites de blanda curandi ratione. Medicandiceleritas non est arbitrij nostri, nec speranda si quid peccetur. Quartanam guaiaci vsus in tempus protraxit longissimum, non humoris arabilarij maligna, venenatâque qualitas. Interni morbi *ἀφάνεις*, agnoscuntur signorum ope, sed *τεκμηρια* pauca. Prædicendi gloria non temerè captari debet. *Οὐρανία* incerta, & indefinita Remedij qualitatem ostendit indicatio; hæc autem plerumque nulla est, itaque obseruationem, & analogisum adiecere. Quantitas nunquam exactè definitur, quidquid de remediorum æqualitate etiam pari gradu consecranda scholastici digladiantur. Sola quantitas exquisitè mensuræ capax; morbus, qualitasque omnis rudi popularique trutinâ expenditur. Vtendi tempus perinde habet, occasio præceptis. Hoc si concedis in affectibus aliis, cur neges in desperatis: quorum celeritas omnem agendi præripit opportunitatem, magnitudo & vehementia remediorum vim eludit, contumacia, Medicorum, ægrorumque patientiam frangit, occulta denique malignitas, nondum perspectâ morbi causâ, nec inuento definito remedio, laborantem interficit.

Ergo temeraria desperatis curatio.

Propugnabat IOANNES DE BOVRGES Parisinus, Anno R. S. H. M. DC. XIX.